

Odgovori na česta pitanja

ECA/14/49

Luxembourg, 5. studenog 2014.

Godišnje izvješće za 2013. godinu – odgovori na česta pitanja

1. Je li Sud odobrio računovodstvenu dokumentaciju za 2013. godinu?

Da. Sud je odobrio računovodstvenu dokumentaciju za 2013. godinu kao pouzdanu (izrazio je „bezuvjetno mišljenje”), baš kao i za sve financijske godine od 2007. Sud je zaključio da računovodstvena dokumentacija za 2013. godinu u svim značajnim aspektima pošteno prikazuje financijsko stanje Europske unije i njezine rezultate za tu godinu.

Osim mišljenja o računovodstvenoj dokumentaciji, Sud je dužan na temelju provedenog revizijskog ispitivanja izraziti i mišljenje o tome jesu li **povezana** plaćanja izvršena u skladu s pravilima EU-a. **Procijenjena stopa pogreške za 2013. godinu u tim transakcijama iznosi 4,7 %, što znači da je opet previsoka da bi Sud mogao izraziti bezuvjetno mišljenje o pravilnosti rashoda.**

2. Poboljšava li se financijsko upravljanje EU-om?

Procijenjena stopa pogreške nije se znatno promijenila u zadnjih nekoliko godina, ali je kontinuirano iznad „praga značajnosti”^{*} od 2 %. Stanje se razlikuje među različitim područjima politike, ali je prihvatljivo samo u području administrativnih rashoda EU-a. (vidjeti [dijagram](#))

Sud je već nekoliko puta preporučio da se poboljšaju upravljački i kontrolni sustavi na razini država članica i Komisije te dodatno pojednostave pravila kako bi se povećala kvaliteta upravljanja rashodima i smanjila razina pogreške.

3. Što onda znači procijenjena stopa pogreške od 4,7 %?

Stopa od 4,7 % procjena je količine **novca koji nije trebao biti isplaćen iz proračuna EU-a** jer nije iskorišten u skladu s pravilima EU-a, te stoga nije u skladu s onim što su Vijeće i Parlament namjeravali postići relevantnim zakonskim aktima EU-a.

ECA Press

Damijan Fišer – Službenik za odnose s medijima

12, rue Alcide De Gasperi – L – 1615 Luxembourg

Tel.: (+352) 4398 45410 Mob.: (+352) 621 55 22 24

E-pošta: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: EUAuditorsECA

eca.europa.eu

Uobičajene pogreške uključuju plaćanja za neprihvatljive korisnike ili projekte, kao i za nabavu usluga, robe ili ulaganja bez pravilne primjene pravila o javnoj nabavi. (vidjeti [dijagram](#))

4. Ukupni proračun EU-a za 2013. godinu iznosio je 148,5 milijardi eura, dok je stopa pogreške iznosila 4,7 %. Znači li to da je 7 milijardi eura financijskih sredstava EU-a potraćeno?

Pojedinci su to u prošlosti tumačili tako da bi pomnožili iznos ukupnog proračuna EU-a sa stopom pogreške te tako došli do ukupnog iznosa „potraćenog novca”. **Takav je pristup pretjerano pojednostavljen te može navesti na krivi zaključak.** Svojim ispitivanjima Sud provjerava jesu li financijska sredstva EU-a iskorištena u svrhu za koju su bila namijenjena, jesu li naplaćeni troškovi pravilno izračunani te jesu li ispunjeni uvjeti prihvatljivosti.

Pojedine pogreške odnose se na sredstva koja nisu ispunjavala uvjete prihvatljivosti, kao što je primjerice dodjela potpore za istraživanje poduzeću koje je svrstano u kategoriju „malog ili srednjeg poduzetnika”, a zapravo je u cijelosti u vlasništvu velikog trgovačkog društva. Druge pogreške odnose se na kršenje pravila nabave, poput izravne dodjele ugovora o građevinskim radovima u jednoj zračnoj luci jednom trgovačkom društvu, ne dajući drugim mogućim ponuditeljima priliku da podnesu ponude po najpovoljnijim cijenama.

U navedenim slučajevima sredstva EU-a možda su i imala određeni pozitivni učinak te se ostvarila određena korist, ali se nisu u potpunosti poštovali uvjeti uporabe tih sredstava. S druge je strane moguće da se određeni zakoniti i pravilni rashodi potrate, primjerice da se izgradi autocesta ne vodeći nikakvog računa o prometnim potrebama.

5. Kako nastaju pogreške?

Pogreške nastaju kada korisnici prilikom potraživanja sredstava EU-a ne poštuju pravila. Kako bi ispunili uvjete za dobivanje sredstava EU-a, korisnici trebaju zadovoljiti uvjete propisane pravilima EU-a, a u nekim slučajevima i nacionalnim pravilima. Ta pravila postoje kako bi se pokušalo osigurati da rashodi nastaju samo za one svrhe koje su predvidjeli Vijeće i Parlament.

Pogreške nastaju kada se ta pravila prekrše. Primjerice, to se odnosi na pokretače projekata koji ne poštuju pravila javne nabave, istraživačke centre koji potražuju naknadu troškova koji nisu povezani s projektima koje je financirao EU ili poljoprivrednike koji ne ispunjavaju obveze u vezi sa zaštitom okoliša. U godišnjem izvješću za 2013. godinu navode se primjeri pogrešaka koje su utvrđene tijekom revizijskih ispitivanja.

6. Ako se procjenjuje da stopa pogreške za plaćanja za 2013. godinu iznosi 4,7 %, znači li to da je 95,3 % proračuna EU-a potrošeno u skladu s pravilima?

Ne. Mišljenje Suda o rashodima EU-a temelji se na opsežnom uzorku koji obuhvaća sva rashodovna područja. Uzorkovane transakcije detaljno se revidiraju te se utvrđene pogreške mjere i koriste za izračun procijenjene stope pogreške.

Međutim, mnogo je pogrešaka koje Sud ne mjeri, poput manjih kršenja pravila nabave, nepridržavanja pravila oglašavanja ili netočnog prenošenja direktiva EU-a u nacionalne zakone. Takve pogreške nisu obuhvaćene stopom pogreške koju procjenjuje Sud.

7. Predstavljaju li utvrđene pogreške slučajeve prijevare?

U velikoj većini slučajeva ne. Prijevarena je čin namjerne obmane radi ostvarenja koristi. Iako u sklopu uobičajenih revizijskih postupaka može biti teško uočiti slučajeve namjerne prijevare, Sud svake godine u sklopu revizijskih ispitivanja otkriva niz slučajeva za koje postoji sumnja na prijevare. Svi ti slučajevi prijavljuju se OLAF-u, uredu Europske unije za borbu protiv prijevare, koji istražuje i poduzima daljnje korake u suradnji s nadležnim tijelima država članica.

8. Tko je onda krivac – države članice ili Europska komisija?

U konačnici, krivicu snose podnositelji netočnih zahtjeva za financiranje. Međutim, kontrolni sustavi na razini država članica i EU-a trebali bi spriječiti da se takvi zahtjevi uopće obrađuju, ili ih otkriti i ispraviti nakon nastanka događaja. Revizija koju je proveo Sud pokazala je da su navedeni kontrolni sustavi općenito samo djelomično djelotvorni. Zbog toga u plaćanjima postoje pogreške.

Sud je procijenio da stopa pogreške za rashode kojima zajednički upravljaju Komisija i države članice iznosi 5,2 %. Za ostatak operativnih rashoda, kojima izravno upravlja Komisija, ta stopa iznosi 3,7 %. Utvrđeno je mnogo primjera nedostataka u upravljačkim i kontrolnim sustavima, kako na razini država članica, tako i na razini Komisije.

Područja pod podijeljenim upravljanjem, poput rashoda za poljoprivredu i koheziju, predstavljaju 80 % proračuna EU-a. Kontrolne je sustave moguće koristiti djelotvornije kako bi se smanjila stopa pogreške. Sud je zaključio da su za veliki udio utvrđenih pogrešaka nadležna tijela država članica raspolagala s dovoljno informacija da otkriju i isprave veliki broj pogrešaka prije nego što su od Komisije zatražila nadoknadu troškova. Time bi se procijenjena stopa pogreške znatno smanjila, primjerice sa 6,7 % na 2,0 % u rashodovnom području ruralnog razvoja, okoliša, ribarstva i zdravstva.

9. Komisija od država članica može zatražiti povrat pogrešno iskorištenih sredstava. Koliko to utječe na stopu pogreške?

Kada Sud procjenjuje stopu pogreške, uzima u obzir financijske ispravke i povrate sredstava ako se s pomoću njih nadoknađuju pogrešne isplate izvršene tijekom te iste godine. Do toga dolazi ako je netočan rashod uočen i izuzet iz prijave koju je Komisiji poslala određena država članica i/ili je tijekom godine došlo do povrata sredstava od korisnika. Međutim, ti su uvjeti samo ponekad ispunjeni.

U 2013. godini, korektivne mjere i mjere povrata koje su poduzimala nadležna tijela država članica i Komisija imale su pozitivan učinak na procijenjenu stopu pogreške. Bez takvih bi mjera ukupna procijenjena stopa pogreške umjesto 4,7 % iznosila 6,3%.

U rashodovnom razdoblju od 2007. do 2013. godine države članice tek su ograničeno poticane na podnošenje ispravnih zahtjeva, s obzirom na to da su jednostavno mogle povući zahtjeve koji sadržavaju pogreške i zamijeniti ih novima, u većini slučajeva bez gubitka novca iz proračuna EU-a. Pravilima kojima je uređena kohezijska politika tijekom novog razdoblja od 2014. do 2020. godine umanjuje se mogućnost takvog postupanja. Učinak te promjene trebao bi se vidjeti tijekom buduće potrošnje.

10. Što se misli pod „usredotočenošću na rezultate“?

Upravitelji financijama u EU-u i u državama članicama trebali bi voditi više računa o tome što se ostvaruje projektima i aktivnostima koje financira EU, a ne biti usmjereni samo na to jesu li ti projekti i aktivnosti provedeni u skladu s pravilima. Primjer toga je trošenje sredstava na zračne luke i ceste koje će putnici zaista i koristiti ili financiranje ekoloških projekata koji zaista doprinose zaštiti okoliša.

MATERIJALI ZA MEDIJE u vezi s godišnjim izvješćem za 2013. godinu dostupni su na 23 jezika EU-a na adresi www.eca.europa.eu

* Pogreške ispod praga značajnosti nemaju bitan učinak.